

De grammateus van de Spelen ★★ ★

De goden houden spelen. Iemand moet opschrijven wat er gebeurt, en dat ben jij.

Wat je deze bundel doet

In het Grieks is een *grammateus* de schrijver: degene die optekent, ordent en bijhoudt. Zo iemand verzint niets, maar zonder hem weet niemand later nog iets.

- Je tekent drie mythen op, haalt ze uit elkaar, en schrijft er één opnieuw vanuit een ander hoofd.
- Je ordent de stamboom van de goden en beantwoordt vragen over wie van wie is.
- Je houdt de uitslagen bij: toeschouwers, deelnemers, afstanden in stadia.
- Je leest de kaart, schrijft in Griekse letters en in het Frans, en ontwerpt het schema van het toernooi.

De schrijver zit lager dan de goden, maar hij houdt de pen vast.

superplus06/w1_grammateus_met_rol.jpg

- 1 Het Griekse woord *gramma* betekent teken of letter. Zoek bij elk woord hieronder wat het nog altijd met tekens of letters te maken heeft.

woord	wat heeft het met tekens of letters te maken?
grammatica	
diagram	
programma	
telegram	

- 2 Een grammateus schrijft ook op wat hij zelf niet gelooft. Waarom is dat belangrijk? Schrijf twee redenen op.

HET VUUR DAT NAAR BENEDEN KWAM ★★☆☆

Lees traag. Op het volgende blad moet je deze tekst uit elkaar halen.

Prometheus

- 1 In de eerste jaren van de wereld hadden de mensen alles behalve één ding. Ze hadden handen en ogen en een stem, ze konden lopen en tellen en onthouden. Maar ze hadden geen vuur. 's Nachts zaten ze in het donker, en wat ze maakten, maakten ze van hout en van steen.
- 2 Prometheus was geen god van de Olympus maar een Titaan, uit het geslacht dat er vóór de goden was. Hij keek naar de mensen zoals je kijkt naar iemand die je zelf gemaakt hebt. Hij vroeg aan Zeus of de mensen het vuur mochten krijgen. Zeus zei nee. Wie vuur heeft, zei hij, maakt ovens; en wie ovens heeft, maakt zwaarden.
- 3 Prometheus wachtte tot de goden sliepen. Hij brak een stengel van een reuzenvenkel af, een plant met een merg dat smeult zonder te vlammen. Aan het vuur van de goden stak hij één vonk aan en hij liet die in de holle stengel zakken. Zo droeg hij het vuur naar beneden, zonder rook, alsof hij een wandelstok droeg.
- 4 Die nacht zag Zeus vanaf de berg iets wat er nooit geweest was: kleine oranje stippen in het dal, en er kwamen er elke avond meer bij. Hij liet Prometheus vastketenen aan een rots hoog in het oosten. Elke dag at een adelaar van zijn lever; elke nacht groeide ze weer aan, zodat de straf nooit afliep.
- 5 Veel later kwam Herakles langs die rots. Hij schoot de adelaar neer en sloeg de ketens los. Prometheus was vrij. De mensen hadden het vuur toen al zo lang dat ze niet meer wisten waar het vandaan gekomen was.

Opgetekend door de grammateus, naar wat de ouden vertellen

Eén vonk in een holle stengel, en de hele berg af.

superplus06/t2_vonk_in_de_stengel.jpg

WIST JE DAT

Een Titaan is geen god van de Olympus. De Titanen waren de laag ervóór: Kronos en Rhea waren Titanen, en Prometheus ook. De goden hebben die laag niet uitgewist, ze zijn er gewoon bovenop komen staan.

- 1 Zeus geeft een reden om het vuur niet te geven. Schrijf die reden in je eigen woorden op, en zet erbij of je hem sterk of zwak vindt.

Een verhaal uit elkaar halen ★ ★ ★

Elk verhaal heeft vier stukken. Zoek ze in de tekst van blad 2.

De vier stukken

Je weet al hoe je een verhaal navertelt. Nieuw is dat je de bouw ervan kan aanwijzen.

- **Begin:** hoe het was vóór er iets veranderde.
- **Probleem:** wat er ontbreekt of misloopt, en wie dat wil oplossen.
- **Hoogtepunt:** de ene handeling waar alles op uitdraait.
- **Afloop:** hoe het daarna blijft. In een mythe is dat meestal iets wat nog altijd zo is.

De afloop van deze mythe duurt jaren.
superplus06/t3_adelaar_boven_de_rots.jpg

1 Zoek elk stuk terug in de tekst. Noteer eerst bij welke regels het staat, en schrijf het daarna in je eigen woorden.

stuk	welke regels?	in je eigen woorden
begin		
probleem		
hoogtepunt		
afloop		

2 Prometheus en Zeus willen allebei iets. Schrijf van elk op wat hij wil, en welke zin uit de tekst je dat laat zien.

Wat de vrouw op de markt vertelde ★★

De dag na de eerste regen – uit de rol van de grammateus

Demeter en Persephone

Ik heb dit verhaal vandaag driemaal gehoord, en driemaal iets anders. Ik schrijf het op zoals de oudste vrouw op de markt het vertelde, want zij vertelde het het traagst.

Demeter is de godin van het graan. Alles wat groeit en rijpt, groeit en rijpt omdat zij ernaar kijkt. Ze had één dochter, Persephone, en die was op een middag bloemen aan het plukken in een veld.

De grond ging open. Hades, de broer van Demeter, kwam uit de onderwereld naar boven, nam Persephone mee, en de grond sloot zich weer. Demeter zocht negen dagen en negen nachten. Ze at niet en ze keek naar niets. En zolang zij niet keek, groeide er niets: het graan bleef in de aarde en de bomen bleven kaal. De mensen aten op wat er nog in de schuren lag, en daarna lag er niets meer. Zeus zag dat het zo niet verder kon en stuurde Hermes naar beneden. Hij vond Persephone in het donker, op een troon die ze nooit gevraagd had. Ze mocht terug, maar ze had in de onderwereld een paar granaatappelpitten gegeten, en wie daar eet, hoort daar een beetje bij. Ze moest elk jaar terugkeren: in het oudste lied dat wij kennen een derde van het jaar, in latere verhalen de helft. Daarom, zei de vrouw, is er winter. Als Persephone beneden is, kijkt Demeter nergens naar. Komt ze boven, dan wordt alles in één week groen. Ik heb het opgeschreven zoals zij het zei. Of het waar is, is niet mijn werk; mijn werk is dat het niet verloren gaat.

Een middag bloemen plukken, en dan gaat de grond open.

superplus06/t4_veld_dat_opengaat.jpg

- 1 Een derde van het jaar is hoeveel maanden? En de helft? Reken het uit en schrijf erbij welke van de twee versies volgens jou het best bij onze winter past.

Twee antwoorden op dezelfde vraag ★★★

Waarom is het in de winter koud? Er is een verhaal, en er is een meting.

VERKLAREN IS IETS ANDERS DAN VERTELLEN

Een mythe geeft een oorzaak aan iets wat elk jaar terugkomt. Dat is geen onzin: het is een antwoord van mensen die nog niet konden meten wat wij kunnen meten.

- Het verhaal zegt: de winter is er omdat Demeter treurt zolang haar dochter beneden is.
- De meting zegt: de aardas staat schuin, ongeveer 23,5 graden. Een half jaar lang valt het zonlicht schuiner op ons deel van de aarde, en schuin licht warmt minder op.
- Beide verklaren hetzelfde verschijnsel. Maar je kan er maar één van de twee nameten.

WIST JE DAT

Als het bij ons winter is, is het in Australië zomer. Het verhaal van Demeter kan dat niet uitleggen: er is maar één Persephone, en ze kan niet tegelijk boven en beneden zijn. De schuine aardas legt het wel uit, want terwijl het ene halfrond van de zon weg helt, helt het andere er juist naartoe.

1 Zet de twee antwoorden naast elkaar. Schrijf in de laatste kolom ook wat je zou moeten meten om het na te kijken.

de vraag	wat het verhaal zegt	wat wij nu weten
Waarom is het in de winter koud?		
Waarom wordt het in de lente weer groen?		
Waarom is het in Australië net andersom?		

DE VEREN VAN DAEDALUS ★★☆☆

Deze mythe schrijf je straks opnieuw, maar dan door andere ogen.

NOT III

Icarus

1 Daedalus was de beste bouwer die er was. Koning Minos van Kreta had hem laten komen om een doolhof te bouwen waar niemand meer uit raakte. Daedalus bouwde hem. Daarna liet Minos hem niet meer gaan, want wie een doolhof kan bouwen, kan er ook iemand uit halen.

2 Zo zat Daedalus vast op het eiland, samen met zijn zoon Icarus. De haven werd bewaakt en elk schip werd doorzocht; zelfs de vissers moesten melden wie er te lang naar het water stond te kijken. Maar er is nog een weg weg van een eiland, dacht Daedalus, en die wordt door niemand bewaakt.

3 Hij verzamelde veren, van groot tot klein, legde ze naast elkaar als de pijpen van een fluit en zette ze vast met was. De kleinste bond hij er bovendien met een draad aan vast. Zo maakte hij twee paar vleugels. Voor ze vertrokken zei hij tegen zijn zoon: niet te laag, want het zeewater maakt de veren zwaar, en niet te hoog, want de zon maakt de was zacht. Blijf tussen de twee.

4 Ze stegen op. De vissers beneden lieten hun netten los om te kijken. Een tijd lang vloog Icarus vlak achter zijn vader. Maar vliegen went snel, en wat went, wordt saai. Hij ging hoger. Hij ging nog hoger, omdat het kon. De was werd week, de veren lieten los, en zijn armen sloegen in de lucht op niets.

5 Daedalus riep zijn naam en hoorde alleen de zee. Later noemden de mensen dat stuk water en het eiland ernaast naar de jongen. Daedalus vloog alleen verder, tot hij ver in het westen aan een kust landde.

Opgetekend door de grammateus, naar wat de ouden vertellen

Eén blijft laag, één gaat hoger omdat het kan.
superplus06/t6_twee_vliegers_boven_zee.jpg

1 Daedalus geeft twee waarschuwingen tegelijk. Waarom is het gevaarlijk om er maar één te onthouden?

2 Zoek de zin waarin je al voelt dat het misloopt, nog vóór het misloopt. Schrijf hem over en leg uit waaraan je het merkt.

Door wiens ogen? ★★★

Dezelfde dag, een ander hoofd. Hier maak je je plan.

Wie vertelt, kiest wat je ziet

In de tekst van blad 6 kijkt een verteller van buitenaf mee. Straks vertelt Daedalus zelf, in de ik-vorm.

- Vertel je in de ik-vorm, dan weet je alleen wat dat personage weet. Wat hij niet zag, staat er niet in.
- Daedalus zag de veren van dichtbij. Een visser beneden zag alleen een stip die viel.
- De feiten blijven dezelfde. Wat verandert, is de volgorde, wat je uitvergroot, en wat je verzwijgt.

Wat de vader van heel dichtbij zag.

superplus06/t7_handen_met_veren_en_was.jpg

- 1 Vul in wat Daedalus op dat moment wist, en wat hij pas achteraf begreep. Bij één rij is er geen verschil; zet dat er dan bij.

wat er gebeurde	wat Daedalus toen wist	wat hij pas later begreep
de veren en de was verzamelen		
de waarschuwing geven		
omkijken en niemand zien		
alleen verder vliegen		

- 2 Bedenk je eerste en je laatste zin al. Schrijf ze allebei op; de rest komt op het volgende blad.

.....

.....

.....

Aan de westelijke kust, de dag na de vlucht

beeld

1

Wie staat er boven wie ★★☆☆

Een stamboom is geen lijst maar een schema. Je leest hem van boven naar beneden.

HOE JE EEN STAMBOOM LEEST

Elke lijn naar beneden betekent kind van. Staan twee namen naast elkaar op één laag, dan zijn ze broer, zus of partner.

- Kronos en Rhea zijn Titanen. Hun zes kinderen zijn de eerste goden van de Olympus.
- Zeus kreeg kinderen bij verschillende moeders. Daarom zijn Athena, Apollo en Ares halfbroers en halfzussen van elkaar.

Zes kinderen van dezelfde twee ouders, elk met een eigen teken.

superplus06/w9_zes_figuren_op_een_rij.jpg

in de stamboom	wie
de oudste laag	Ouranos en Gaia, de ouders van de Titanen
de Titanen	Kronos en Rhea
hun zes kinderen	Hestia, Demeter, Hera, Hades, Poseidon, Zeus
Zeus en Metis	Athena
Zeus en Leto	Apollo en Artemis, een tweeling
Zeus en Maia	Hermes
Zeus en Hera	Ares
Hera	Hephaistos — hier spreken de verhalen elkaar tegen

- 1 Hestia, Demeter, Hera, Hades, Poseidon en Zeus staan allemaal op dezelfde laag. Wat zijn ze dus van elkaar?

De oom van Apollo ★★★

Leg blad 9 ernaast. Elk antwoord moet je in het schema kunnen aanwijzen.

Van schema naar familiewoord

Een oom is de broer van je vader of van je moeder. Een tante is hun zus. Een grootouder staat twee lagen boven jou.

- Zoek eerst de ouders, ga dan pas opzij naar broers en zussen.
- Halfbroer of halfzus: jullie hebben één ouder samen, niet twee.
- Hetzelfde personage kan twee dingen tegelijk zijn. Dat is geen fout in het schema.

beeld

superplus06/w10_schema_i
n_de_klei.jpg

- 1 Beantwoord de vragen met het schema erbij. In de laatste kolom zet je hoe je het ziet: via welke namen loop je?

de vraag	het antwoord	hoe je het ziet
Wie zijn de ooms van Apollo?		
Wie is de grootmoeder van Athena?		
Hoeveel broers en zussen heeft Zeus?		
Wat zijn Ares en Athena van elkaar?		
Is Hera de tante van Apollo?		
Wie is de overgrootvader van Hermes?		

- 2 Over Hephaistos spreken de verhalen elkaar tegen: in het ene is hij het kind van Hera alleen, in het andere van Zeus en Hera. Wat doe jij daarmee als grammateus? Schrijf op wat je noteert en waarom.

.....

.....

.....

HOEVEEL MENSEN ZATEN ER OP DE HEUVEL ★★☆☆

Vijf dagen tellen. Je telt niet per persoon maar per vak en per rij.

UITSLAG

JOUW TELLING

De helpers geven je elke avond hun getal door. Jij zet ze op een rij en maakt er één antwoord van dat klopt.

DAG	TOESCHOUWERS
dag 1	34 500
dag 2	41 200
dag 3	58 700
dag 4	47 900
dag 5	62 400

Rij na rij na rij, en iemand moet ze tellen.

superplus06/r11_volle_heuvel.jpg

- 1** Tel de vijf dagen op. Schrijf daarna het totaal nog twee keer: één keer afgerond op het tienduizendtal en één keer op het honderdduizendtal.

- 2** In jouw totaal staan twee vieren naast elkaar. Hoeveel is de eerste waard en hoeveel de tweede? En hoeveel mensen kwamen er op dag 5 méér dan op dag 1?

- 3** Op de vorige Spelen kwamen er in totaal 198 400 mensen. Hoeveel zijn het er nu meer? En hoeveel toeschouwers waren het er dit jaar gemiddeld per dag?

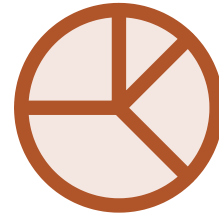
Uit welke stad komen ze ★★★

Er zijn 200 deelnemers. Elk deel van die 200 kan je ook als procent schrijven.

Van breuk naar procent

Je kent breuken en je kent het procentteken. Nieuw is dat het twee manieren zijn om precies hetzelfde op te schrijven.

- Een procent is een breuk met 100 onder de streep. 25 % is niets anders dan $25/100$.
- Kan je van de noemer 100 maken, dan lees je het procent meteen af: $1/4 = 25/100 = 25\%$.
- Lukt dat niet in je hoofd? Deel dan het deel door het geheel: $3 : 8 = 0,375$, en dat is 37,5 %.

Elke stad komt in groep aan, en elke groep is een deel van het geheel.

`superplus06/r12_delegaties_bij_de_poort.jpg`

1 Vul de tabel af. Vereenvoudig de breuk zo ver je kan, en schrijf er dan het procent bij.

stad	deelnemers	breuk van de 200	procent
Athene	50		
Sparta	40		
Korinthe	25		
Thebe	20		
Argos	15		
Olympia	10		
de overige steden	40		

2 Drie achtsten van alle deelnemers is jonger dan twintig. Hoeveel zijn dat er, en hoeveel procent? Tel daarna alle procenten uit de tabel op: wat moet eruit komen, en waarom?

.....

.....

Het stadion als maat ★ ★ ★

Eén stadion is de lengte van de renbaan zelf: ongeveer 185 meter.

EEN MAAT DIE JE KAN AFLOPEN

Wij meten met de meter, die uit een afspraak komt. De Grieken meten met de baan zelf, en met hun eigen voeten.

- Eén stadion is in Athene ongeveer 185 meter. Ons woord stadion komt van die baan.
- Eén stadion was 600 voeten lang. Deel je 185 meter door 600, dan weet je hoe lang één voet toen was.
- De korte ren is 1 stadion, de dubbele ren 2 stadia, en de lange ren 24 stadia.

De groeven in de startsteen liggen er nog altijd.

`superplus06/r13_startsteen_van_de_baan.jpg`

1 Reken elke afstand om. Vul eerst de meters in, dan de kilometers.

loopnummer	stadia	in meter	in kilometer
de korte ren	1	185 m	0,185 km
de dubbele ren	2		
de middenren	12		
de lange ren	24		
de weg naar het dorp	200		

2 Hoe lang was één Griekse voet? En hoeveel stadia is één kilometer? Schrijf bij allebei je stappen op, zodat iemand anders je kan volgen.

.....

.....

.....

WAAR ONS ALFABET VANDAAN KOMT

De Grieken namen hun tekens over van de Feniciërs, die alleen medeklinkers schreven. De Grieken deden er iets nieuws bij: tekens voor de klinkers. Daardoor kan je een woord lezen dat je nog nooit gehoord hebt.

- Het woord alfabet is gewoon de eerste twee namen achter elkaar: alfa en bèta.
- Alfa en omega zijn de eerste en de laatste letter. Daarom betekent dat samen: van het begin tot het einde.

A alfa	B bèta	Γ gamma	Δ delta	E epsilon	Z zèta
H èta	Θ thèta	I jota	K kappa	Λ lambda	M mu
N nu	Ξ xi	O omikron	Π pi	P rho	Σ sigma
T tau	Υ upsilon	Φ phi	X chi	Ψ psi	Ω omega

Rechte lijnen, want je hakt ze met een beitel.

superplus06/t14_letters_in_steen.jpg

1 Vier van deze vijf tekens zijn valstrikken: ze lijken op een letter van ons, maar ze zeggen iets anders. Zoek uit welke vier.

GRIEKS TEKEN	LIJKT OP ONZE	VALSTRIK OF NIET?
P (rho)	P	
H (èta)	H	
X (chi)	X	
N (nu)	N	
Y (upsilon)	Y	

De namenlijst ontcijferen ★★★

Je leest klank per klank. Wat er staat, is een naam die je al kent.

De sleutel

De meeste tekens lees je zoals ze eruitzien. Deze moet je even apart onthouden.

- H is geen h maar een lange e. P is geen p maar een r. Y zeg je als u. X is de ch van lachen.
- Θ is th, Φ is f, Ψ is ps, Ξ is x, Λ is l, Σ is s, Γ is g, en Ω is een lange o.

O Λ Υ Μ Π Ι Α ?

De lijst van deelnemers hangt aan de poort, in hoofdletters.
superplus06/c15_naamlijst_op_een_plank.jpg

1 Schrijf elke naam over in onze letters, en zet erbij wie of wat het is.

in Griekse letters	in onze letters	wie of wat is het?
ZEYΣ		
AΘHNA		
ΣΠΑΡTH		
ΔΕΛΦΟΙ		
ΚΡΗΤΗ		
ΑΠΟΜΩΝ		

2 Lees eerst de strook bovenaan. Schrijf daarna je eigen voornaam in Griekse hoofdletters, en zet erbij welk teken je niet kon gebruiken en waarom.

.....

.....

.....

Waar alles ligt ★★☆☆

Zeven plaatsen uit de verhalen, en de landen die er nu liggen.

EEN ZEE MET EEN RAND EROMHEEN

Griekenland is geen blok land maar een kust met eilanden ervoor. Bijna alles ligt aan water, en dat is de reden dat de verhalen van stad naar stad reisden.

- De Olympus is met 2 917 meter de hoogste berg van Griekenland. Hij ligt in het noorden, ver van Athene.
- Delphi ligt op de helling van de Parnassus; Olympia ligt helemaal in het westen van de Peloponnesos.
- Troje ligt niet in Griekenland: het lag in het noordwesten van wat nu Turkije is.

Een kust vol inhammen, een zee vol eilanden, en overal schepen.

`superplus06/w16_kustkaart_met_eilanden.jpg`

1 Vul de gids aan. Schrijf in de tweede kolom kort waar het ligt, en in de derde in welk land het nu ligt.

plaats	waar het ligt	welk land nu
de Olympus		
Athene		
Sparta		
Delphi		
Olympia		
Kreta		
Troje		

HOE VER IS HET ECHT ★★★

De landmeter heeft alles op zijn kaart opgemeten. Nu jij.

LANDMETER

EEN SCHAALBALK LEZEN

Onder aan de kaart van de landmeter staat een balkje met een streepje erop. Dat streepje zegt hoeveel echte kilometer één centimeter op zijn kaart is.

- Op deze kaart is 1 cm gelijk aan 50 km. Twee centimeter is dus honderd kilometer.
- Reken altijd eerst uit hoeveel één centimeter is; pas daarna vermenigvuldig je.

Metten deed je met een geknoopt touw en twee stokken.

[superplus06/w17_landmeter_met_touw.jpg](#)

1 Reken elke afstand om naar echte kilometers.

VAN ATHENE NAAR	OP DE KAART	IN HET ECHT
Delphi	2,6 cm	
Sparta	3,2 cm	
Olympia	4,4 cm	
de Olympus	6,0 cm	
Kreta	6,2 cm	
Troje	8,0 cm	

2 Een bode legt 40 km per dag af. Hoeveel volle dagen is hij onderweg naar Olympia, en hoeveel naar de Olympus? Let op: een halve dag telt als een hele.

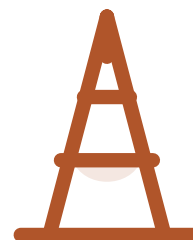
Fort of forte ★★★

Dezelfde goden staan in een Franse museumzaal. Onder elk beeld staat één zin.

De vrouwelijke vorm

In het Frans verandert een bijvoeglijk naamwoord mee met wie of wat je beschrijft. Bij een godin komt er dus iets bij.

- Basisregel: zet er een -e achter. *fort* wordt *forte*, *grand* wordt *grande*. Je hoort het verschil: de laatste medeklinker wordt hoorbaar.
- Staat er al een -e? Dan verandert er niets: *rapide*, *sage*, *calme*, *jeune*.
- Op -x wordt -se: *jaloux* wordt *jalouse*, *courageux* wordt *courageuse*.
- Een kleine groep leer je apart: *beau* wordt *belle*, *vieux* wordt *vieille*, *doux* wordt *douce*.

beeld

superplus06/f18_beeld_op
_een_sokkel.jpg

Wist je dat

Op het bordje staat *déesse*, met een streepje op de eerste e. Dat accentje is geen versiering: het zegt hoe je die klank uitspreekt.

- 1 Zet elk woord in de vrouwelijke vorm en schrijf in de laatste kolom welke van de vier regels je gebruikt hebt.

mannelijk	vrouwelijk	welke regel?
fort	forte	regel 1
grand		
puissant		
rapide		
sage		
jaloux		
courageux		
beau		

Un billet de Camille ★★★

Lyon, dinsdag

Bonjour!

Ik ben Camille en ik zit in Lyon in hetzelfde jaar als jij. Wij werken over dezelfde vazen en beelden als jullie. Onze leerkracht vroeg om onder elk beeld een kaartje te schrijven van vier of vijf zinnen, niet meer. Ik stuur je het mijne, zodat je ziet hoe kort het mag zijn.

Artémis est une déesse. Elle est la sœur d'Apollon. Elle est rapide et forte. Elle aime la chasse et la forêt. Elle n'est pas jalouse, mais elle est sévère. Kijk goed naar forte en naar jalouse: over een godin schrijf je de vrouwelijke vorm. Nu jij. Kies een god of een godin en schrijf er jouw kaartje bij.

beeld

superplus06/f19_vaas_achter_glas.jpg

il est / elle est

il n'est pas / elle n'est pas

le dieu / la déesse

le frère / la sœur

le fils / la fille

il aime / elle aime

le roi / la reine

la mer

la guerre

le feu

- 1 Schrijf jouw kaartje: vier of vijf zinnen in het Frans. Onderstreep elk bijvoeglijk naamwoord en zet er een v bij als je de vrouwelijke vorm gebruikt hebt.

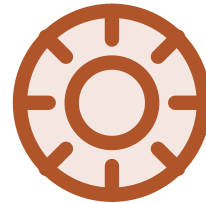
Acht worstelaars, hoeveel wedstrijden ★ ★ ★

Jij tekent het schema, dus jij moet weten hoeveel kampen je moet inplannen.

Het schema als algoritme

Een toernooischema is niets anders dan één regel die je blijft herhalen tot er nog één over is.

- Acht deelnemers: vier kwartfinales, twee halve finales, één finale. Elke ronde halveert het aantal.
- Herhaal: zet ze twee aan twee; wie wint blijft in de lijst, wie verliest gaat eruit.
- Stop wanneer er nog één naam in de lijst staat. Die krijgt de krans.

Na elke kamp wordt er één naam van de plank gehaald.
superplus06/c20_worstelaars_en_de_bordlijst.jpg

1 Vul de tabel aan. In de laatste kolom schrijf je hoe je aan je getal komt.

deelnemers	rondes	wedstrijden	hoe je het ziet
8	3	7	$4 + 2 + 1$
16			
32			
64			
6			

2 Schrijf de regel op waarmee je bij elk aantal deelnemers meteen weet hoeveel wedstrijden er nodig zijn. Leg daarna uit waarom die regel wel moet kloppen.

WIE MAG MEEDOEN ★★★

Vier vragen, in deze volgorde. Twee ervan sturen je terug.

REGLEMENT

HET REGLEMENT IN STAPPEN

Je leest van boven naar beneden en je slaat niets over.

1. Ben je op tijd aangekomen? Nee: je doet niet mee. Ja: ga naar 2.
2. Heb je tien maanden getraind? Nee: je doet niet mee. Ja: ga naar 3.
3. Staat je naam bij de grammateus? Nee: laat je naam optekenen en ga terug naar 3. Ja: ga naar 4.
4. Doe je aan meer dan drie onderdelen mee? Ja: schrap er één en ga terug naar 4. Nee: je mag meedoen.

beeld

superplus06/c21_poortwac
hter_met_tafel.jpg

- 1** Loop het reglement af voor elke deelnemer. Zet erbij bij welke stap het beslist wordt.

DEELNEMER	WAT WE VAN HEM WETEN	MAG HIJ MEEDOEN? BIJ WELKE STAP BLIJKT DAT?
Kallias	op tijd, tien maanden getraind, naam opgetekend, twee onderdelen	
Nikias	op tijd, acht maanden getraind	
Thera	twee dagen te laat	
Damon	op tijd, twaalf maanden, naam niet opgetekend, drie onderdelen	
Iason	op tijd, tien maanden, naam opgetekend, vijf onderdelen	

- 2** Teken het reglement als schema: hokjes voor de vragen, pijlen voor ja en nee. De twee terugsprongen teken je als een pijl naar boven.

Teken hier je schema.

Je eigen mythe: het plan ★★★

Kies één natuurverschijnsel en bedenk het verhaal dat het verklaart.

Wat je nu gaat doen

Je hebt drie mythen gelezen en uit elkaar gehaald. Nu maak je er zelf een.

- Kies één verschijnsel: de donder, de eb en de vloed, of de regenboog.
- Gebruik dezelfde vier stukken: begin, probleem, hoogtepunt, afloop.
- Je mythe wordt 200 tot 300 woorden lang. Op dit blad maak je alleen het plan.

Drie verschijnselen die elke keer terugkomen. Kies er één.
superplus06/t22_donder_boven_de_baai.jpg

De valkuil

Een mythe verklaart iets wat elke keer opnieuw gebeurt. Laat je afloop dus niet eenmalig zijn: er moet iets blijven doorgaan, elke dag of elk jaar.

1 Welk verschijnsel kies je, en wat wil je er precies mee verklaren?

2 Zet je plan in de vier stukken. Schrijf halve zinnen; het net komt op het volgende blad.

stuk	wat er bij jou gebeurt
begin	
probleem	
hoogtepunt	
afloop, en wat sindsdien blijft gebeuren	

Je eigen mythe: in het net ★★ ★

De laatste rol van de grammateus

Voor je begint

Schrijf je mythe hier in het net, met je plan van blad 22 ernaast. Begin met een titel. Lees achteraf hardop na en streep elke zin weg die niets toevoegt. Loopt je verhaal door tot onder aan het blad, schrijf dan op de achterkant verder.

beeld

superplus06/t23_rol_en_i
nktpot.jpg

1 Schrijf je mythe.

Handwriting practice area with horizontal lines.

DE LAATSTE TABEL ★★★

Veertig kransen zijn uitgedeeld. Jij maakt de eindstand af.

EINDSTAND**WAT ER NOG ONTBREEKT**

De deelnemers en de kransen staan er al. De twee procentkolommen en de totaalrij zijn nog leeg.

- Reken elk procent uit ten opzichte van het totaal boven die kolom, niet ten opzichte van de rij.
- Controleer jezelf: elke procentkolom moet samen 100 % geven.

De kransen liggen klaar; de lijst moet nog kloppen.

superplus06/r24_kransen_op_de_tafel.jpg

1 Vul de eindstand af, inclusief de totaalrij.

STAD	DEELNEMERS	% VAN DE DEELNEMERS	KRANSEN	% VAN DE KRANSEN
Athene	50	25 %	12	
Sparta	40	20 %	10	
Korinthe	25	12,5 %	6	
Thebe	20	10 %	5	
Argos	15	7,5 %	4	
Olympia	10	5 %	3	
de overige steden	40	20 %	0	
totaal				

2 Olympia stuurde 10 deelnemers en won er 3 kransen mee; Sparta stuurde er 40 en won er 10. Welke stad deed het beter per deelnemer? Reken het uit, en leg dan uit waarom de stad met de meeste kransen daarom nog niet de sterkste ploeg had.
